

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.

CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 50 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învolală

VENERAȚI FRAȚII

Pe pragul noului an gândul meu se îndreaptă spre voi, împreună lucrători în viaa Domnului. Incheind un an de muncă, — care pentru noi toți a fost de aleasă mângâiere, terminându-se pentru astădată cărafea vizitațiilor noastre, prin toate satele și cătunele eparhiei, acărei sinteză o publicăm mai la vale, — privirea noastră cearcă noul an cu aceeaș muncă sfântă.

Programul nostru este de lungă durată, trece peste hotarele unui an, este îndrumarea omenimei veacului acestuia, pe cărările vieții de veci.

Este formarea sufletelor pentru viața veacului ce va să fie. Totuși executarea uriașului program se desvoaltă între hotarele anilor. Pentru anul ce vine aceeaș muncă ca și ieri, întregă, deplină, intensivă. Deschiderea izvoarelor vieții pentru sufletele nouă încredințate, ridicarea și luminarea lor. Această lumină fiind ea viața vecinică. „Și aceasta este viața vecinică ca să Te cunoască pe tine singur Dumnezeu adevărat pe care l-ai trimis pe Isus Hristos“.

Lumina cunoștinței adevăratului Dumnezeu este încredințată nouă.

În mâna noastră este așezată lumina care luminează pe tot omul ce intră în lume: Cuvântul lui Dumnezeu, Evanghelia lui sfântă. Purtători ai cuvântului dumnezeiesc, să-l slujim. Să-l vestim, să-l sămănăm în suflete, sămânța vieții fiind. Să fim slujitori ai cuvântului dumnezeiesc.

Aceasta este pâinea vieții, pogorită din ceriu. Hrăniți sufletele cari se sbat în lupta chinuitoare a vieții, adăpați inimile însetate cu beutură nouă, ce izvoarește din piatra, care s'a făcut în capul unghiului clădirii sociale.

Frângeți pâinea vieții pruncilor. Sufletele lor candide o cer. Intăriți-le cu aceasta hrană dumnezeiască. Luminați-le. Catehizați. Iată datoria de frunte a slujbei ce o purtați. Catehizați regulat. Fiecare oră de cateheză întrelăsată este o nouă osândă pentru preotul Domnului, pentru slujitorul Cuvântului sfânt.

Apropiați pruncii de voi. Deschideți larg inima voastră și îmbrățișați pruncii scumpi ai lui Isus, Domnului nostru, pe cari cu atâta drag îi cuprindea în brațele sale și așezând mâna sa dumnezeiască pe creștetul lor îi binecuvânta. Nouă ni-i-a încredințat. Să-i binecuvântăm, să-le cuvântăm binele. Să-le descoperim deplin pe marele lor iubitor, pe Isus Domnul, să-l cunoască. Pentru ca să-i răspundă la rândul lor cu dragoste. Faceți să străbată în sufletul tuturor glasul lui sfânt de chemare, ca să alerge la Domnul pruncii, ca să alerge la Domnul mamele cu prunci în brațe. Ce dumnezeiască vedenie: preotul iubitor, în mijlocul pruncilor catehizând, iubind și binecuvântând, întrupând întru sine dumnezeiască dragoste a Invățătorului. Catehizați Fraților, căci sufletul vostru nu poate fi liniștit în mijlocul familiilor voastre, în mijlocul pruncilor voștri și gândul vostru nu poate să se liniștească lângă pruncii voștri în depărtări pe unde s'ar afla, dacă a-ți răpit o oră dela pruncii lui Isus, pe cari prin voi îi cheamă la sine. Ce necredință ar fi din partea voastră, dacă nu a-ți duce glasul de chemare la sufletele scumpe lui.

Catehizați Fraților Predicați în toate Duminecile și Sărbătorile. Catehizați adulții la vecernie, catehizați pruncii la școală. Vestiți Evanghelia la toată făp-

tura. Intemeiați împărăția lui Dumnezeu în suflete. Sădiți nădejdea vieții veacului ce va să fie.

Nu este altă cale pentru renașterea poporului decât aceasta.

Cu aceasta convingere nestrămutată am eșit cu drag în mijlocul vostru, iubiți Frați, strângând tot mai strânse sfințele legături frățesti, cimentând un suflet și un trup al tuturor, chemați apostoli ai lui Hristos și evangheliști ai împărăției sale. Cu acest gând am străbătut cărarea scumpă pe veci sufletului meu, dealungul și dealatul eparhiei întregi, îmbrățișând în cuvântul evangheliei toată *suffarea*, grijei și păstoririi noastre încredințată.

Fericit am privit în adâncimile nebănuite ale credinței primelor veacuri, păstrată în sufletul poporului nostru. Comoară scumpă ce este a se păzi neatinșă și a se scoate la viață. Suflet creștinesc de aur ce este a se forma în pruncii lor.

Să nu ne descurajeze urletul furios al ispitelor veacului acestuia rău și păcătos. Acesta-i rostul Bisericii de a scoate biruitoare sufletele din această luptă înfricoșătoare. Ea este și trebuie să fie farul mântuitor în bezna întunecului. Ea este lumina lumii. Purtătorii lumii sunt slujitorii ei. Să nu o așezăm sub obroc. Să o ridicăm bine sus, să lumineze tuturor celor din casă. Să lumineze cu adevărat pe tot omul ce intră în lume. Cuprindeți cu drag pe omul ce intră în lume. Luați-l cu drag de mână și îndreptați-l pe calea luminii lui Hristos. Luminați în sufletul lui plăpând. Formați sufletul cetățeanului împărăției Cerurilor și ați făcut cel mai mare bine și pentru împărăția de pe pământ, scumpă sufletului nostru. Intemeiați împărăția Cerurilor în suflete și ați întărit împărăția neamului vostru.

Cu sufletul pururea în mijlocul vostru și a poporului credincios, așa și azi pe pragul anului nou, cu acest cuvânt vin la voi: *Predicați și catehizați.*

Nădăduiesc dela Domnul să pot

avea bucuria, ca personal să asist la orele de cateheză într'o parte sau într'alta.

Pentru aceea învit pe Mult Onorații Frați protopopi a trimite fără amânare conspectele orelor de cateheză, înoinc prin aceasta ordinul nostru Nr. 503 din 1925.

Asemenea, cu ajutorul Domnului voi încercă să trec neanunțat în vizitație canonică în Dumineci și Sărbători, pentru a mă putea bucura de munca plinită de Frații mei.

Pentru fiecare dintre voi, supremul control este conștiința deschisă înaintea feței Domnului nostru. Dar pentru mine este o datorie sfântă și o scumpă mângâiere de a afla la locul datoriei pe fiecare Frate.

Voi ați cunoscut dragostea sufletului meu, când cu atâta drag am alergat în mijlocul vostru, anunțând de bună vreme sosirea mea. Aceeaș dragoste mă duce și neanunțat. Nu mă îndoiesc bucuria noastră va fi deplină.

Mult Onorații Frați Protopopi, sunt invitați a înainta fără amânare un conspect despre orele la cari se ține în fiecare parohie, respective filie, Utrenia, sfânta Liturghie și Vecernia în Dumineci și Sărbători.

Cu hotărîrea fermă de continuă intensificare a activității noastre pastorale, întru întemeierea împărăției cerurilor pe pământ, să pășim cu încredere în Domnul, care se desăvârșește în slăbăciunile noastre, pe pragul noului an.

La încheierea vizitațiilor, recunoștința mea neștearsă se nălță în rugăciune ferbinte către Atotputernicul și Preamilostivul Dumnezeu, pentru toți aceia, cari — în drumurile mele, închinare măririi Sale întru cele de sus, și păcii împărăției sale pe pământ — într'un chip sau altul mi-au ajutat și mi-au întărit, cerșindu-le toată bogăția darului ceresc.

Darul Domnului nostru Isus Hristos cu voi.

Dragostea mea cu voi cu toți. Amin.

Gherla, la 1 Ianuarie 1927.

SERIA VIZITAȚILOR FACUTE ÎN EPARHIE ÎN ANII 1920 — 1926.

VIZITAȚIA CANONICĂ I.

7 Iulie — 2 August 1920.

41 25 Sept. 1920

Hodod

42 26 " "

Mineu — Bocșița

43 27 " "

Chilioara — Coșeiu

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
1 7	Iulie 1920	Năsăud
2 8	" "	Rebrișoara — Lușca
3 9	" "	Rebra Mare — Parva
4 10	" "	Nepos — Feldru
5 11	" "	Rodna Veche — Prislop
6 12	" "	Bistrița
7 13	" "	Șomfalău — Sărățel
8 14	" "	Herina — Lechința — Nușfalău — Serling
9 15	" "	Bârta — Sântioana
10 16	" "	Șieuț — Monor
11 17	" "	Gledin — Morăreni
12 18	" "	Rușii Munți — Ruștior
13 19	" "	Sebiș — Friș
14 20	" "	Ardan — Șoimuș
15 21	" "	Ragla — Budacul Ro- mân
16 23	" "	Ilva Mare sat — Ilva Mare pe luncă
17 24	" "	Măgura — Poiană
18 25	" "	Leș — Ilva Mică
19 26	" "	Sângeorzul Român — Maieru
20 27	" "	Rodna Nouă
21 28	" "	Mocod — Zagra
22 29	" "	Poieni — Suplai — Găureni
23 30	" "	Mititei — Runc
24 31	" "	Bichigiu
25 1 Aug. 1920	" "	Borgotiha — Borgo- mureșeni
26 2	" "	Borgobistrița

VIZITAȚIA CANONICĂ III.

7—29 Iulie 1921.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
44 7	Iulie 1921	Baia Mare
45 8	" "	Seini
46 9	" "	Vama — Racșa
47 10	" "	Negrești — Tur
48 11	" "	Bicsad
49 12	" "	Mănăstirea Bicsadului
50 13	" "	Certeze — Moiești
51 14	" "	Trip — Boinești
52 15	" "	Târsolți — Lechința
53 16	" "	Cămărzana
54 17	" "	Prilog — Călinești
55 18	" "	Gherța Mică — Gherța Mare
56 19	" "	Turți
57 20	" "	Bătârciu — Comlăușa
58 21	" "	Tarna Mare — Bocicău
59 22	" "	Valea seacă
60 23	" "	Medieșul Auriu — Gârbediu
61 24	" "	Apa — Someștelec
62 25	" "	Potău — Băbășești
63 26	" "	Ilba — Săbișa
64 27	" "	Cicarlău — Bărgău
65 28	" "	Tăuții de jos — Mă- ghieruș — Mănăștur
66 29	" "	Băița — Nistru

VIZITAȚIA CANONICĂ II.

11—27 Septembrie 1920.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
27 11	Sept. 1920	Băsești — Tămășești
28 12	" "	Asuagiul de jos Asuagiul de sus
29 13	" "	Urmeniș — Ardihat
30 14	" "	Odești — Băița
31 15	" "	Sălsig — Gărdani
32 16	" "	Mănău — Tohat
33 17	" "	Stremț — Săliște
34 18	" "	Bârseul de sus
35 19	" "	Bârseul de jos
36 20	" "	Uileac — Vicea
37 21	" "	Oarța de jos — Oarța de mijloc — Oarța de sus
38 22	" "	Giurtelec — Moțș
39 23	" "	Ulciug — Ceu
40 24	" "	Bulgari — Salaț g

VIZITAȚIA CANONICĂ IV.

13 Septembrie — 12 Octombrie 1921.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
67 13	Sept. 1921	Salva
68 14	" "	Hordou — Telciu — Romuli — Săcel
69 15	" "	Moiseiu — Borșa par. inferioară
70 16	" "	Borșa par. superioară
71 17	" "	Vișeu de sus — Vi- șeu de mijloc
72 18	" "	Vișeu de jos — Boci- coel
73 19	" "	Petrova — Leordina
74 20	" "	Mănăș. Moiseiului
75 21	" "	Săliștea — Dragomi- rești — Cuhea
76 22	" "	leud — Rozavlea — Srimtura — Bărsana — Nănești — On- cești — Vad

77	23	Sept. 1921	Iapa - Sarasău	109	23	Mai 1922	Năsal — Sânicosara
78	24	" "	Săpânța	110	24	" "	Țentea — Vița — Beud
79	25	" "	Sighetul Marmației	111	25	" "	Chetiu — Bozleş —
80	26	" "	Berbești — Ferești —				Apatiu
			Cornești	112	26	" "	Manic — Vereșhaza
81	27	" "	Giulești — Călinești				Cheochiș
			— Ocna Șugatag	113	27	" "	Mateiu — Moruți —
82	28	" "	Sat Șugatag —				luș
			Hărnicești — Desești	114	28	" "	Bungard — Sângeorz
83	29	" "	Apsa de jos par. in-				— Vermeș
			ferioară — Apsa de	115	29	" "	Uifalău — Bidiu
			jos par. superioară —	116	30	" "	Enciu
			Apsa de mijloc par.				
			inferioară — Apsa de				
			mijloc par. superioară				
84	30	" "	Sat Slatina — Ocna				
			Slatina				

VIZITAȚIA CANONICĂ VII.							
25 Iunie — 16 Iulie 1922.							
Nr. crt.	Data	Comunele vizitate					
85	1	Oct. 1921	Biserica Albă — Cră-				
			cești				
86	2	" "	Baia Sprie — Chiuz-	117	25	Iunie 1922	Zălau
			baia	118	26	" "	Sântău — Hotoan
87	3	" "	Grcși — Tetiș	119	27	" "	Sudurău — Chereuș
88	4	" "	Dumbrăvița — Rus				— Sarvazâl
89	5	" "	Sindrești — Cetățele	120	28	" "	Pir — Pațalușă —
90	6	" "	Surdești — Negreia				Pațalul mare
91	7	" "	Bontăieni — Dănești	121	29	" "	Boianul mare — Pa-
92	8	" "	Șișești — Unguraș				gaia — Cean
93	9	" "	Mocira — Recea	122	30	" "	Zalnoc — Orbou
94	10	" "	Satul nou de jos —	123	1	Iulie 1922	Cehalul român — Ce-
			Ocoliș				hăluț — Blagea
95	11	" "	Fernezeiu — Firiza —	124	2	" "	Tășnad (sfîntîtea bi-
			Blidariu				sericii)
96	12	" "	Satul nou de sus —	125	3	" "	Seuca — Silvaș —
			Tăuții de sus				Moara Banfi
				126	4	" "	Căuaș — Eriu Min-
							tent — Ghirolt
				127	5	" "	Craidorolț — Sâncraiu
				128	6	" "	Chișfalău — Țeghea
							— Mihaifalău
				129	7	" "	Unimăt — Achiș
				130	8	" "	Cig — Socaciu
				131	9	" "	Sărăuad (sfîntîrea bi-
							sericii
				132	10	" "	Călătorie la Mănă-
							stirea Bicsadului
				133	11	" "	Mănăstirea Bicsadului
				134	12	" "	Hra.nul Mănăstirii
				135	13	" "	Jojib — Berindan
				136	14	" "	Odoreu — Cucu —
							Mărtinești
				137	15	" "	Botiz
				138	16	" "	Satu mare

VIZITAȚIA CANONICĂ V.

20 și 21 Noemvrie 1921.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate					
97	20	Nov. 1921	Vad (D. Vadului)	130	8	" "	Cig — Socaciu
98	21	" "	Cățcău, unde s'a fă-	131	9	" "	Sărăuad (sfîntîrea bi-
			cut și sfîntîrea bise-				sericii
			ricii noi.	132	10	" "	Călătorie la Mănă-
							stirea Bicsadului

VIZITAȚIA CANONICĂ VI.

13—30 Mai 1922.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate					
99	73	Mai 1922	Măhal — Divicorii				
			mici	137	15	" "	Botiz
100	14	" "	Divicorii mici (sfîn-	138	16	" "	Satu mare
			țire de biserică)				
101	15	" "	Sâmbou — Cutca				
102	16	" "	Sânmartin — Oșorhel				
103	17	" "	Sântioana — Cesariu				
104	18	" "	Țaga — Ghiolți				
105	19	" "	Sântejude — Puin				
106	20	" "	Sucutard — Lac				
107	21	" "	Feldioara — Copru				
108	22	" "	Buza — Jimbor —	140	14	" "	Boereni — Rohia —
			Făgădaiele Buzei				Poiana porcului

VIZITAȚIA CANONICĂ VIII.

13 August — 3 Septemvrie 1922.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate					
139	13	Aug. 1922	Lăpușul Unguresc —				
			Cufoaia				
140	14	" "	Boereni — Rohia —				
			Poiana porcului				

141 15 Aug. 1922		Dobric — Costeni	VIZITAȚIA CANONICĂ XI.		
142 16 " "		Rogoz — Libotin —	17 Iunie — 12 Iulie 1923.		
143 17 " "		Ungureni — Cupșeni	Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
		Suciul de jos — Suciul de sus	178	17 Iunie 1923	Aghireș (sfințire de biserică) — Fetindia
		Groși — Larga	179	18 " "	Cățelul român — Cățelul unguresc
		Lăpușul românesc (2 bis.) — Poiana Botizei	180	19 " "	Crasna — Husasău
		Băiuți — Strâmbu	181	20 " "	Seredeu — Horvat
		Capnicul de sus — Capnicul de jos	182	21 " "	Petenia
		Budești — Sârbi	183	22 " "	Stârciu — Hurez — Ponița
		Brebi — Hoteni	184	23 " "	Cizer — Boian
		Văleni — Slătioara	185	24 " "	Pria — Plesca
		Glod — Șaieu	186	25 " "	Marin — Peceiu
		Botiza — Poieni	187	26 " "	Bănișor — Ban
		Dragomirești (sfințire de biserică)	188	27 " "	Mal — Sârbi
		Mănăstirea Moiseiului	189	28 " "	Sâg — Tușa
		Telciu (sfințire de bis.)	190	29 " "	Fizeș — Lazuri
			191	30 " "	Vălcăul unguresc — Bozieș — Bogăș
			192	1 Iulie 1923	Vălcăul românesc — Preuteasa — Subcetate

VIZITAȚIA CANONICĂ IX. 17—21 Septembrie 1922.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate	Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
156	17 Sept. 1922	Imbuz — Băgaciu — Sava	193	2 " "	Drighiu — Aleuș
157	18 " "	Giulatelec — Morocaza	194	3 " "	Halmošd — Nașalău
158	19 " "	Sic — Secălaia	195	4 " "	Zăuan — Ip
159	20 " "	Bonț — Nicula			Cosniciul de jos — Cosniciul de sus — Cerișa
160	21 " "	Mănăstirea Niculii	196	5 " "	Marca — Porț — Leșmir
			197	6 " "	Sumal — Camăr — Sarhigea
			198	7 " "	Almaș
			199	8 " "	Șimleul Silvaniei
			200	9 " "	Călătorie la Mănăstirea Bicsadului

VIZITAȚIA CANONICĂ X. 9—25 Mai 1923.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate	Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
161	9 Mai 1923	Lona — Bonțida	201—203	10—12 Iulie	Mis. Mănăș. Bicsad.
162	10 " "	Dăbâca — Păglișa			
163	11 " "	Cubleş — Igrîșia			
164	12 " "	Teocul de sus — Teocul de jos — Chendru			
165	13 " "	Stoiana — Morău			
166	14 " "	Lujerdiu — Birlea			
167	15 " "	Teoltiur — Inău			
168	16 " "	Chicediu-Silvaș — Vale			
169	17 " "	Iclod — Iclozel			
170	18 " "	Valasut — Sânmărtin — Husău			
171	19 " "	Giula — Ciurăia			
172	20 " "	Borșa (sfințire de biserică) — Badoe			
173	21 " "	Uifalău — Chidia			
174	22 " "	Șinteu — Băbuș — Căuaciu			
175	23 " "	Fodora — Cristurel			
176	24 " "	Așchileul mic — Adalin			
177	25 " "	Drag			

VIZITAȚIA CANONICĂ XII. 5 August 1923.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
204	5 Aug. 1923	Șieu Măghieruș (sfințire de biserică) — Valea Măghierușului.

VIZITAȚIA CANONICĂ XIII. 5—21 Septembrie 1923.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
205	5 Sept 1923	Dealul mare — Drăghia
206	6 " "	Coruieni — Brebeni
207	7 " "	Cernești — Bloaja
208	8 " "	Măgureni — Rușor
209	9 " "	Mănăștiur — Vad

210	10 Sept. 1923	Preluca veche—Groat pe	245	27 Iunie 192.	Curitâu — Lompert
211	11 " "	Preluca nouă—Aspra	246	28 " "	Sărmășag
212	12 " "	Copalnic — Berința	247	29 " "	Sighetul Silvaniei —
213	13 " "	Coaș — Coruia	248	30 " "	Samsod — Ser
214	14 " "	Remetea — Reme cioa- ra — Culcea	249	1 Iulie "	Chieșd — Corond —
215	15 " "	Săcălășeni — Arieșul de pădure	250	2 " "	Bogdand
216	16 " "	Posta — Săpăia — Finteușel	251	3 " "	Bicaz — Corni—Ciuta
217	17 " "	Satlung — Mogoșești	252	4 " "	Babța — Giorocuta
218	18 " "	Hideaga	253	5 " "	Supurul de sus —
219	19 " "	Bozinta mică — Col- țirea	254	6 " "	Derșida
220—221	20 21 pt.	Lăpușel	255	7 " "	Bobota — Moiad
		Mănăstirea Moiseiului	256	8 " "	Hidig — Doh — Du- muslău
			257	9 " "	Giurtelec — Malădia
			258	10 " "	Uileacul Silvaniei
			259	11 " "	Criștelec — Ceheiu
			258	12 Iulie	Bădacin — Ilișua
					Siciu — Periceiu
					Calătorie la Bicsad
					Mănăs. Bicsadului

VIZITAȚIA CANONICĂ XIV.

4—18 Mai 1924.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
222	4 Mai 1924	Beclean
223	5 " "	Ciceu Cristur — Col- dău
224	6 " "	Sesarm — Chiuza
225	7 " "	Piatra — Mireș
226	8 " "	Rusul de jos — Ru- sul de sus
227	9 " "	Malin — Nușfalău
228	10 " "	Feleac — Sâniacob — Țigău
229	11 " "	Chiraleș — Arcalia
230	12 " "	Șirioara — Coasta Cri- sturului — Bretea
231	13 " "	Șieu Odorheiu — Șieu Cristur
232	14 " "	Șintereag — Agrișul de sus — Agrișul de jos
233	15 " "	Figa — Tăure
234	16 " "	Minthiul român — Nimigea română
235	17 " "	Nimigea ungurească
236	18 " "	Vireag — Mogoșmort Cociu

VIZITAȚIA CANONICĂ XV.

19 Iunie — 8 Iulie 1924.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
237	19 Iunie 1924	Jibou — Prodănești
238	20 " "	Ciglean — Creaca
239	21 " "	Bred — Moigrad
240	22 " "	Ortelec — Panic — Țigani
241	23 " "	Recea — Vârșolt
242	24 " "	Hereclean — Badon
243	25 " "	Guruslăul unguresc — Borla
244	26 " "	Boeșă română — Hus- mezeu

VIZITAȚIA CANONICĂ XVI.

2 August 1924.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
260	2 Aug. 1924	Fizeșul Gherlei (sfin- țire de biserică)

VIZITAȚIA CANONICĂ XVII.

5—21 Septembrie 1924.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
261	5 Sept. 1924	Letca — Cucuiat — Băbeni
262	6 " "	Pișoș — Ponița — Șoimușeni
263	7 " "	Cozla — Ciula
264	8 " "	Purcăreț — Valea rea
265	9 " "	Varaiu — Fericea
266	10 " "	Curtuiușul mare — Durușă
267	11 " "	Buciumi (sfințire de biserică) — Hovrila
268	12 " "	Gaura — Prislop
269	13 " "	Buteasa — Ciolt
270	14 " "	Șomcuta mare — Ber- chezoaia
271	15 " "	Iedera — Stejer
272	16 " "	Remeți — Tolghieș
273	17 " "	Mireșul mare — Lu- căcești — Dănești
274	18 " "	Pribilești — Fersig
275	19 " "	Ferești — Cornești
276—277	20—21 Sept.	Mănăstirea Moiseiului

VIZITAȚIA CANONICĂ XVIII.

5 Octombrie 1924.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
278	5 Oct. 1924	Curitâu (sfințire de biserică).

VIZITAȚIA CANONICĂ XIX.
 8 Noembrie 1924.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
279	8 Nov. 1924	Figa (sfințire de bis).

315	4 Sept. 1925	Guruslău — Hușia
316	5 " "	Rona — Turbuța
317	6 " "	Ciocman
318—319	7—8 Sept	Sfânta Mănăstire a Moiseiului

VIZITAȚIA CANONICĂ XX.
 8—29 Iunie 1925.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate.
280	8 Iulie 1925	Reteag — Bața
281	9 " "	Negrilești — Canciu
282	10 " "	Ambriciu — Agrieș
283	11 " "	Tîrlișiu — Borleasa
284	12 " "	Spermezeu — Sita
285	13 " "	Caianul mic — Caianul mare — Păltineasa
286	14 " "	Ilișiu — Dobricul mare — Uriul de sus
287	15 " "	Mihăiești — Lelești — Mănăstur
288	16 " "	Cuzdrioara — Cășeu
289	17 " "	Rugăsești — Guga
290	18 " "	Gârbou — Leurda
291	19 " "	Chiuești — Strîmbul
292	20 " "	Selișca — Coplean
293	21 " "	Căpălnea — Măgura
294	22 " "	Bârsău — Frînceni
295	23 " "	Glod — Dăbăceni
296	24 " "	Ileanda mare
297	25 " "	Călătorie la mănăstirea Bicsadului
298—301	26—29 Iun.	Mis. la mănăstirea Bicsadului.

VIZITAȚIA CANONICĂ XXI.
 302 20 Iulie 1925 Zagra (sfinț. bisericii).

VIZITAȚIA CANONICĂ XXII.
 23 August — 8 Septembrie 1925.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate.
303	23 Aug. 1925	Cuceu — Poptelec
304	24 " "	Firminiș — Mirșid
305	25 " "	Gârceau — Doba mare — Doba mică — Dobrin
306	26 " "	Domnin — Bârsa
307	27 " "	Someșodorhei — Șoimuş
308	28 " "	Cioara — Nadîșul rom.
309	29 " "	Noțig — Inău
310	30 " "	Săplac — Benefalău
311	31 " "	Biușa — Horouat — Țicău
312	1 Sept. 1925	Șilimeghiu — Arduzel
313	2 " "	Chelița — Cheud
314	3 " "	Năpradea — Traniș — Vădurole

VIZITAȚIA CANONICĂ XXIII.
 13—21 Septembrie 1925.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate.
320	13 Sept. 1925	Hășmaș (sfinț. bis.)
321	14 " "	Săcătura — Curtuiuș
322	15 " "	Dolheni — Bârseuța
323	16 " "	Vima mare — Vima mică
324	17 " "	Jugăstreni — Românești
325	18 " "	Sălnița — Frânceni
326	19 " "	Șiasa — Boiul mare
327	20 " "	Mesteacăn — Răstoci
328	21 " "	Lemniu — Toplița.

VIZITAȚIA CANONICĂ XXIV.
 329 27 Sept. 1925 Chetiu (sfinț. bis.)

VIZITAȚIA CANONICĂ XXV.
 330 4 Oct. 1925 Poiana Porcului (sfințirea bisericii).

VIZITAȚIA CANONICĂ XXVI.
 331 25 Oct. 1925 Cehăluț (sfinț. bis.)

VIZITAȚIA CANONICĂ XXVII.
 332 26 Oct. 1925 Mocira (sfinț. bis.)

VIZITAȚIA CANONICĂ XXVIII.
 333 8 Nov. 1925 Enciu (sfinț. bisericii).

VIZITAȚIA CANONICĂ XXIX.
 334 21 Nov. 1925 Salatiu (sfinț. bis.)

VIZITAȚIA CANONICĂ XXX.
 13—29 Iunie 1926.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
335	13 Iunie 1926	Ocna Dejului — Codor
336	14 " "	Pinticul român — Cornești (Șinteregut)
337	15 " "	Jichișul de sus — Șigău
338	16 " "	Jichișul de jos — Târbuiu
339	17 " "	Șomcutul mic — Peștera — (Peștiș)

340	18	Junie	1926	Maia — Cremenea — Suareș	370	3	Sept.	1926	Valea Porcului (Ma- ramureș)
344	19	"	"	Olpret — Pruni	377	4	"	"	Rona de jos
342	20	"	"	Răsbuneni (Suia) sfin- țire de bis. — Babdiu (Zăpârț)	372	5	"	"	Borșa III. (sfnt. bis.)
343	21	"	"	Buduș — Anteș — Bli- dărești	373—375	6—8	"	"	Mănăstirea Moiseiului
344	22	"	"	Târgușor (Oșorhel) — Pustuța — Jurca	376	9	"	"	Valea Borcutului
345	23	"	"	Osoi Ciaca — Va- lea Hranei	VIZITAȚIA CANONICĂ XXXIII. 12 Septembrie — 3 Octombrie 1926.				
346	24	"	"	Zalha — Valea Lungă (Husmezeu)					
347	25	"	"	Bezded — Solomon	377	12	Sept.	1926	Nr. crt. Data Comunele vizitate
348	26	"	"	Briglez — Muncel	378	13	"	"	Sasniureș (sfințirea bi- sericii) — Unguraș
349	27	"	"	Surduc (sfințirea bise- ricii) — Solona	379	14	"	"	Batin — Ciaba
350—351	28—29	Iun.		Mănăstirea Bicsadului.	380	15	"	"	Valea rea (sfnt. bis.)
					381	16	"	"	Branîștea (Arpașteu)
					382	17	"	"	— Măluț
					383	18	"	"	Sânmarghita — Mica
					384	19	"	"	Bileag
					385	20	"	"	Neț — Albeștii Bis- trii (Ferihaz)
					386	3	Octomvrie		Mărișelu (Nușfalău) — Șerling
									Dej
									Gherla (Te Deum).

VIZITAȚIA CANONICĂ XXXI.

4—20 Iulie 1926.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
352	4 Iulie 1926	Silivaș — Hășdate
253	7 " "	Livada (Dindeleag) — Băița (Chirău)
354	12 " "	Orman — Ghirolt.
355	13 " "	Nîma — Bunești (Sa- plac)
356	18 " "	Minthiul Oherlei — Țop
357	20 " "	Petrești (Petrihaza) — (sfințirea bisericii) Mănăstirea (Benediug)

VIZITAȚIA CANONICĂ XXXII.

22 August — 9 Septembrie 1926.

Nr. crt.	Data	Comunele vizitate
358	22 Aug. 1926	Cetan (sf. bis.) — Vad
359	23 " "	Bogata română — Curtuiuş
360	24 " "	Bogata de sus — Calna
367	25 " "	Valea Groșilor — Do- brocina
362	26 " "	Fodora — Chizeni
363	27 " "	Simișna — Iapa
364	28 " "	Rus — Ciumeni
365	29 " "	Buzaș — Rogna
366	30 " "	Negreni — Curmenș
367	31 " "	Lozna — Valea Loznii
368	1 Sept. 1926	Preluci — Cliț
369	2 " "	Cristolț — Cristolțel

VIZITAȚIA CANONICĂ XXXIV.

387 10 Oct. 1926 Ilba (sfnt. bisericii).

VIZITAȚIA CANONICĂ XXXV.

388 24 Oct. 1926 Rusul de jos (sfnt. bis.)

VIZITAȚIA CANONICĂ XXXVI.

389 26 Oct. 1926 Lucăcești (sfnt. bis.)

VIZITAȚIA CANONICĂ XXXVII.

390 31 Oct. 1926 Ilișua (sfințirea bisericii).

VIZITAȚIA CANONICĂ XXXVIII.

391 7 Nov. 1926 Iapa (Maramureș)

392 8 " " Sighet (sfințirea cape-
lei aela liceul de fete
„Domnița Ileana“.)

Tabloul

Nr. 6333.

preoților hirotoniți în cursul anului 1926.

nr. curent	Numele și conumele	Data hirotonirii	Este dispus.
1	Victor Băcilă	6 Ianuarie	Băița (D. Baia mare).
2	Ilie Manu	6 Ianuarie	Boereni (D. Lăpuș)
3	Ilie Vetișanu	6 Ianuarie	Porț (D. Ipp)
4	Grigore Balota	2 Februarie	Șumal (D. Ipp)
5	Valeriu Carol Henciu	2 Februarie	Telciu capelan (V. Rodnei)
6	Andrei Coman	2 Februarie	Moiseiu (D. Vișeu)
7	Vasile Dorofteiu Radu	2 Februarie	Cornești (D. Coseu)
8	Ioan Ciacoi	1 Aprilie	Ghirolt (D. Gherla)
9	Vasile Coțan	1 Aprilie	Preluca veche (D. Mănăștur)
10	Ioan Radu	1 Aprilie	Gichișul de sus (D. Gherla)
11	Gheorghe Strimbu	1 Aprilie	Purcăreț (D. Năpradea)
12	Vasilc Godja	1 Aprilie	Nănești (D. Iza)
13	Vasile Ceserean	4 Aprilie	Copru (D. Buza)
14	Ioan Mihalca	2 Maiu	Rebrișoara II. (V. Rodnei)
15	Ioan Mihailaș	2 Maiu	Morăreni (D. Budac)
16	Cornel Hotea	2 Maiu	Turț II. (D. Turțului),
17	Victor Savu	2 Maiu	Rona (D. Năpradea),
18	Alexandru Dobocan	2 Maiu	Cioara (D. Noțig)
19	Augustin Butean	23 Maiu	Chiuzbaia (D. Baiasprie)
20	Nicolae Bretan	23 Maiu	Peceiu (D. Crasna)
21	Ioan Pop	27 Iunie	Borșa III. (D. Vișeu)
22	Dr. Virgil Balibanu	15 August	Gherla notar cons.
23	Nicolae Enghiș	15 August	Letca (D. Ciocman)
24	Ștefan Mureșan	15 August	Petrești cap. (D. Sânmărghita)
25	Emil Balint	15 August	Solomon (D. Surduc)
26	Iacob Chitul	15 August	Coșbuc (V. Rodnei)
27	Florian Sonea	15 August	Reteag capelan (D. Reteag)
28	Vasile Moldovan	15 August	Plătineasa (D. Cristur)
29	Grigore Pop	8 Septembrie	Telciu capelan (V. Rodnei)
30	Aurel Socaciu	14 Septembrie	Nețeni (D. Bistrița)
31	Vasile Mocan	14 Septembrie	Sic (D. Sicului)
32	Ioan Vălean	14 Septembrie	Figa (D. Beclean)
33	Ilie Pop	14 Septembrie	Prislop (D. Șomcuta)
34	Gavrilă Pop	14 Septembrie	Rogoz (D. Lăpuș)
35	Vasile Bucșa	3 Octombrie	Vima mare (D. Cățicău)
36	Sever Pop	3 Octombrie	Strimbu (D. Reteag)
37	Vasile Balint	3 Octombrie	Tiocul de sus (D. Lujerdiu)
38	Gheorghe Cozma	6 Decembrie	
39	Ilie Petri	6 Decembrie	Marca (D. Ipp)
40	Melentie Sigartău	6 Decembrie	Ambriciu (D. Reteag)
41	Emil Vasian	6 Decembrie	Valea Lungă (D. Olpret)
42	Vasile Câmpian	6 Decembrie	Coruia (D. Mănăștur)
43	Augustin Fărcașiu	6 Decembrie	Tioltiur (D. Lujerdiu)

Colectă pentru biserica din Sătmar.

În orașul Sătmar parohia noastră numără la zece mii credincioși păstoriți de trei preoți.

După grele și multe alergări Ne-a ajutat înduratul Dumnezeu, ca această parohie puternică, ruptă pe vremuri dela sînul diecezei noastre românești, să o cuprindem din nou în legăturile noastre.

Credincioșii noștri, cari în acel oraș de frontieră, cu puternice mase de alta limbă și lege, pe lângă impozantele catedrale ale celor de alt sânge, sunt nevoiți să se închine Domnului într'un locaș umil, au luat o sfântă hotărîre de a clădi Domnului casă vrednică de numărul lor și demnitatea Românizmului catolic.

„Asociația Româncelor Sătmărene” cu un zel de toată lauda și recunoștința s'a asociat la acest gând sfânt și ca prima țintă a sa și-a fixat plenu său concurs și ajutor până la realizarea clădirii bisericii românești unite.

Acțiunea asociației numite, purtată cu atîta dragoste pentru mărirea lui Dumnezeu și demnitatea națională, stoarce recunoștința noastră, cari cerșim binecuvîntarea cerului asupra muncii sfinte întru clădirea locașului dumnezeesc.

Pentruca fiecare parohie și filie de sub arhipăstoria noastră să poată contribui pentru scopul sfânt al clădirii bisericii noastre din Sătmar, lăsăm ca în două Dumineci ori sărbători, până la *15 Februarie 1927*, să se poarte disc în fiecare biserică în favorul bisericii din Sătmar.

Rezultatul colectei cu raport să se înainteze Ordinariatului până la *1 Martie 1927*.

Din șed. cons. 23 Dec. 1927.

Nr. 6061.

HIROTONIRE.

Clericul absolvent *Constantin Bănciu* în 31 Decembrie 1926 a fost hirotonit întru ipodiaton și diacon, iar în ziua de 1 Ianuarie a. c., a fost hiro-

tonit — împreună cu diaconul *Emil Măhălean* — întru preot.

Gherla, la 3 Ianuarie 1926.

Nr. 18.

Statistica asupra activității Reuniunii de misiuni în anul 1926.

1) Bapța prin Rev. Dr. Victor Bojor 29—31 Ianuarie. În 1 și Februarie s'au ținut și două conferințe relig. în Zălau pentru intelectuali. 2) Asuagiul de sus Cl. Dr. George Bob 6—8 Martie. 3) Sântioana (tr. Sicului) On. Ioan Fodor și On. Dănilă Oltean 18—21 Martie. 4) Mănăstir Rev. Dr. George Vidican 20—22 Martie. 5) Crai-Dorolț Rev. Dr. Victor Bojor 20—22 Martie. 6) Valcăul de sus M. On. Alimpiu Coste 21—22 Martie. 7) Sărăuad Rev. Dr. Victor Bojor 23—25 Martie. În 22 și 25 Martie s'au ținut 2 conferințe religioase pentru intelectuali din Tașnad. 8) Șimleul Silvaniei M. On. Alimpiu Coste 24—25 Martie, exerciții spirituale cu elevii școalelor din Șimleul Silvaniei. 9) Leșu Cl. Dr. Titus Malaiu 27—29 Iunie. 10) Șișești Cl. Dr. George Strîmbu 27—29 Iunie. 11) Ilva mică Rev. Dr. Victor Bojor, Cl. Dr. Titus Malaiu 17—21 Iulie. 12) Vișeu de sus M. On. Ioan Coste 5—8 August. 13) Bistrița Rev. Dr. Victor Bojor 5—8 August. 14) Băița M. On. Traian Trufașiu 6—8 August. 15) Corvinești (Uifalăul săsesc) On. Ioan Seplecan 6—8 August. 16) Mănăstirea Moiseiului Cl. Dr. Alexandru Ciplea 13—15 August. 17) Sudurău On. Valentin Copos, On. Aurel Ghilea 5—7 Septembrie. 18) Dumbrăvița Cl. Dr. Alexandru Ciplea 11—14 Septembrie. 19) Prislop M. On. Ioan Boteanu, On. I. Belciug, On. Octavian Bulbuc și On. Mihail Manciu 11—13 Septembrie. 20) Satu-mare Rev. Dr. Victor Bojor 16—18 Octombrie. În 19 și 20 Octombrie s'au ținut două conferințe religioase pentru intelectuali. 21) Vișeu de mijloc Rev. Dr. Victor Bojor 24—26 Octombrie. În 27 și 28 Octombrie s'au ținut 2 conferințe pentru intelectuali din Vișeu de sus. 22) Oarța de sus M. On. Ale-

xandru Achim 24—26 Octombrie. 23) Tășnad On. Valentin Copos și On. Aurel Ghilea 24—26 Octombrie. 24) Sighet Rev. Dr. Victor Bojor 3—5 Noembrie cu exerciții spirituale pentru elevele dela lic. de fete și elevii dela școala normală din Sighet, apoi 3 conf. religioase pentru intelectuali. 25) Săpânța Rev. Dr. Victor Bojor 6—8 Noembrie. 26) Săuca Cl. Dr. Titus Malaiu 7—9 Noembrie. 27) Gherla M. On. Ioan Coste, Cl. Dr. Gregoriu Strimbu, Cl. Dr. Titus Malaiu

18—21 Noembrie. 28) Măgura 'Ilvei Rev. Dr. Victor Bojor și Cl. Dr. Titus Malaiu 4—6 Decembrie. 29) Sebeșul de sus M. On. Iacob Marga 4—6 Decembrie. 30) Năsăud Rev. Dr. Victor Bojor și Cl. Dr. Titus Malaiu 16—19 Decembrie. 31) Mănăstirea Nicula: Rev. Dr. Victor Bojor 12—14 Aug. 32) Baia-mare: Ilustr. Sa Dr. Octavian Domide 6 8 Noembrie.

Gherla, la 31 Dec. 1926.

Nr. 6307.

†

Necrologul

preoților diecezani repausați în anul 1926.

Nr. curent	Numele și conumele	Beneficiile avute	A n i	
			vieții	preoției
1	George Stanciu	Zainoc, Sărănad Botiz, Bistrița, Crai-dorolț și Medieșul aurit	63	38
2	Alexandru Coman	Săcel, Săliștea de sus, Moiseiu.	66	35
3	Mihail Papp	Ocna-Șugatag, Săliștea de sus, Apșa de mijloc.	84	58
4	Gavril Szabo	Capelan în Oherța mică, prof. de relig. în Baia mare, preot-protopop onorar la parohia Bicsad	76	47
5	Demetriu Cionte	Capelan Șișești, preot în Dumbrăvița, protopop onorar.	73	46
6	Cornel Părăscan	Administrator local în Țaga	32	8
7	Teofil Varna	Adm. Inău, paroh Asuagiul de sus.	51	25
8	Simion Pinte	Cozla, adm. Posta, paroh satu lung apoi în disponibilitate, prot. onorar.	67	42
9	Petru Caba	Cheud, Stremț, Nadișul român.	73	52
10	Andrei Pop	Turț capelan, Șișești, Chișfalău.	40	14

Pentru repausul sufletelor adormiților în Hristos Frați fiecare preot diecezan să servească trei sfinte Liturghii.

Gherla, la 31 Decembrie 1926.

Partea neoficială.INFORMAȚII.

În ședința Senatului din 18 Decembrie, Prea Sfinția Sa episcopul nostru diecezan luând cuvântul în chestia cunoscutei deciziuni a Ministrului Cultelor, referitor la dreptul de existență a parohiilor cari nu ating numărul de 200 familii la sate și 400 familii la orașe, a apărut cu hotărâre interesele superioare ale Bisericii noastre și ale vieții religioase peste tot.

Discursul îl vom publica la acest loc, după notele stenografice, îndată după ce va apare în Monitorul oficial.

Și până atunci credem de potrivit a reproduce voci de presă despre impresia lăsată de aceasta cuvântare:

Ziarul *POLITICA*, care este organ independent, în No. 171 din 21 Decembrie 1926, în articolul de fond cu titlul „De eri până azi”, are următoarele sub titlul. „O revelație; Discursul S. S. părintele Hossu”.

„I. P. S. Episcopul Iuliu Hossu al Gherlei a vorbit în ședința de Sâmbătă după amiază a Senatului, răspunzând d-lui Goldiș, ministrul cultelor.

A fost un discurs revelator al unui mare talent oratoric talent succulent și fin, în care inteligența analitică și argumentativă se îmbina cu emotivitatea ce se înalță pe claviatura expresiei literare până în regiunile patetismului.

Tânărul și elegantul prelat — de o eloquentă caracterizată de discreție în veșmânt, în gândire și în frumusețea verbală — a vorbit cu tact, cu o superioară artă oratorică în construcția argumentărei, dispunând metodic, strategic argumentele ce se înlanțuiau cu o flexibilitate de oțel către cucerirea finală a conștiințelor.

S. S. Episcopul Hossu a sfârșit prin a cuceri o adunare care la început manifesta răceală, rezervă dacă nu în unele rânduri și o inesplicabilă ostilitate, care totuși se manifesta din când în când prin oarecare mârșeli, reprimate cu energie de sentimentul admirativ care unea în bloc majoritatea cu minoritatea parlamentară.

Oratorul a pornit dela amănunte disecate cu perspicacitate, s'a ridicat, treptat, treptat pe scara valorilor gândirei, apoi a sburat într-un avânt liric până în sferele transcendentului și metafizicului.

Discursul S. Sale Episcopul Hossu a fost o fulgerătoare revelație: incinta, tribuna presei, publicul asistent a avut senzația unei fericite, unei binefăcătoare însușiri de lumină și frumusețe”.

Tot acest siar la rubrică *Dezbaterile Par-*

lamentului spune următoarele despre discursul ținut: *SENATUL.*

Ședința dela 18 Decembrie 1926.

„Distinsul prelat ardelean e una din cele mai însemnate figuri ale bisericii unite. O autentică forță religioasă și o notorie profunzime de gândire și temperament iată însușirile cari fac din episcopul Hossu, un descendent strălucit al marelui dinastii de prelați, cari au ilustrat veacuri, istoria. Ținuta dreaptă a cuvântătorului, gestul variat pe o scară infinită, dela ridicarea brațului acuzător până la simpla împreunare a mânilor pe crucifixul dela piept și glasul emis de o reală fierbere interioară, au dat discursului de eri, prestigiul marilor predici. Nu e un orator politic.

Partea întâia a cuvântării, a fost o pledoarie pasionată, sfântă prin simplitatea-i înaltă. Glasul scăzut și strâns în cleștele emoției, trece repede la ultima gamă: lacrima. Prelatul reține un gemăt și în mișcarea brațelor — când apără biserica unită — ascunde o suferință surdă.

„— Eu, care am adus Unirea sunt silit în Senatul României Mari, să dovedesc că sunt român!”

O tristețe trece, în răstimpuri, prin lumina ochilor vorbitorului care nu obține totuși decât aplauzele băncilor liberale, național-tărăniște și aprobarea tăcută a reprezentanților cultelor minoritare. Discursul păstrează însă accente impetuoase în final. Ferm cuvântul prelatului cade, succesiv, pe o convingere, o problemă, o nedreptate. Documentat oratorul analizează texte și lămurște confuzii — peste tot cu aceiași sinceritate. Nota fundamentală a cuvântării episcopului Hossu, e o largă, o pură, o caldă sinceritate. Peste întreruperi și strigăte, planând glasul Sfântului, continuă în linie dreaptă, impetuos și lin, deodată.

— „Puneți în cumpănă 600 de credincioși rămași fără păstori, din motive budgetare, cu 20.000 de lei cât ar necesita întreținerea lor.

Veți vedea domnilor, că primii șase sute trag mai greu decât cei douăzeci de mii”. În centrul liric al cuvântării acolo unde Sfântul dela tribună urca în sfera dificilă a matematicii o voce din fund erupe sterp: „Articolul 6 nu permite”. Arată insuficiența lămuririlor d-lui ministru Goldiș și-și exprimă credința că biserica nedreptățită va căpăta satisfacție și ministerul cultelor va reveni...

Emoția pornită în nevăzute unde dela tribuna însuflețită, trecea ca o reculegere luminoasă în incinta atentă.

Senatul înscrie o cuvântare memorabilă în ședința dela 18 Decembrie 1926.”

Pe pagina ultimă, ziarul *POLITICA* publică interviul făcut P. S. Sale, de următorul conținut:

"P. S. S. Hossu Episcopul Gherlei declară ca decizia D-lui Goldiș nu va putea fi aplicată.

P. S. Sa Iuliu Hossu, episcopul român al Gherlei, mă primește în modesta cameră pe care o locuiește la etajul de sus al Hotelului Boulevard. Vlădica Hossu este de-o comunicativitate fermecătoare. P. S. Sa își amintește de frumoasele suveniri din trecut, cari l'au legat cu atâta prietinie de actualul ministru al cultelor d. Goldiș. Fiindcă — spune Vlădica — nu pot uita cum împreună cu I. P. S. Sa Patriarhul, cu d. Goldiș, cu Vaida-Voevod și cu mine, am venit dela Alba-Iulia ca să închinăm sufletul Ardealului la treptele tronului și să-l aducem la sânul patriei mame în veci nedespărțită. Ca episcop al Gherlei, desigur am fost nevoit să cer d-lui ministru Goldiș lămuriri cu privire la ordonanța dată, și îmi pare rău să constat că răspunsul său n'a fost destul de edificator.

Răspunsul D-lui ministru Goldiș, nu este în măsura să dea liniștea sufletească bisericii românești, cât, și celorlalte biserici. Impresiunea care ne-a lăsat-o este că d-sa a voit să ocolească miezul chestiunii, fiindcă decizia nu este o aplicare a legii ci este o „*extensio legis*” și într'o măsură ceazează chiar interesele bisericii ortodoxe.

Dar să presupunem că biserica ortodoxă nădăjduiește că pentru ea ministrul va putea face oarecari excepțiuni, pe cari nu văd cum le-ar putea face.

Departa de mine gândul de a atinge cât de puțin frumoasele amintiri cari ne leagă din trecut, însă mă văd silit să vă spun că decizia nu va putea fi aplicată și în tot cazul am toată credința că Art. 2. din această ordonanță va fi amendat.

P. S. Sa își închide declarațiunea exprimându-și simpația pe care o dă presei cărei îi mulțumește de interesul ce-l poartă chestiunilor bisericești.

Ziarul *Cuvântul* a redat într-un rezumat bogat cuvântarea P. S. Sale. Asemenea și ziarul *Universul*.

No. 295 din 20 Decemvrie 1926, al ziarului *INDREPTAREA* oficiosul guvernului, pe coloana a treia de pe pagina 7 sub titlul „*CHESTIUNEA RELIGIOASĂ IN SENAT*” spune despre acest discurs următoarele: „

»Discursul S. S. Episcopului Hossu.

„In ședința de Sâmbătă după amiază a Senatului a vorbit S. S. I. Hossu Episcopul Gherlei.

A vorbit frumos: cu tact, cu eleganță,

într'o aleasă formă literară, impresionând Senatul, mai mult prin talentul său oratoric decât prin adesiunea ce membrii maturului Corp ar fi dat-o tezei sale.

S. S. Episcopul Hossu a dovedit încă odată pasiunea sa caldă și vibratoare pentru românism și pentru biserică — pentru viața spirituală a neamului nostru care se împletește armonic cu aspirația națională.

Deosebirile dintre reprezentanții bisericești și d. V. Goldiș, ministrul cultelor, sunt numai de procedură în chestia gospodăriei bisericii românești.

In fond în amândoi există aceeași dragoste sinceră pentru biserică, aceeași preocupare statornică pentru întărirea sentimentului religios în popor și pentru slava bisericii românești.

Atât reprezentanții bisericii unite, cât și d. Vasile Goldiș, ministrul cultelor, care este ortodox, sunt în linia, în continuarea tradiției bisericii românești. Intotdeauna, în cursul istoriei, în toate marile acte naționale, biserica unită a mers din mână în mână cu biserica ortodoxă pentru împlinirea dezideratelor și idealurilor neamului românesc.”

Din toate părțile eperhiei a primit P. S. Sa felicitări, din partea preoțimeii și a credincioșilor. Credincioșii eparhiei de Oradea au aflat cu cale să-și exprime sentimentele sale în telegrama de următorul conținut:

Preasfințitului Episcop Hossu

G h e r l e a

Credincioșii din Eparhia Oradea din prijelul insultelor aduse în Senat bisericii și Episcopilor noștri Vă asigură de dragostea și solidaritatea lor în lupta dreaptă ce o duceți pentru binele bisericii. Deodată Vă felicită pentru măiastra și documentata vorbire ținută în apărarea bisericii stop In numele credincioșilor Dr. Demetriu Chiș.

Apărarea Creștinismului

prin

Unirea Bisericilor.

(Urmare).

Dacă apoi citim actele primelor opt Sinoade ecumenice, toate celebrate în Răsărit, noi aflăm definițiuni dogmatice, cari sunt o regulă de credință a întregii Biserici catolice în fiecare veac, așa că toate celelalte definițiuni ale Conciliilor ecumenice celebrate în Apus, sunt în deplin acord dogmatic, cu definițiu-

nile celor dintâi opt Sinoade ecumenice celebrate în Orient. Și pe lângă unitatea dogmatică a celor două Biserici din Orient și din Occident, strălucește deprinderea autorității primatiale a Papei prestă Biserica Universală, recunoscută de Biserica Orientală. Pentru că acele opt prime Sinoade au fost convocate cu autoritatea aceluiaș Cap al Bisericii: a Papei.

Așadară complexul armoniei dogmatice a Credinții catolice se cuprinde în Unirea celor două Biserici în primele douăsprezece veacuri ale Creștinismului. Zicem în cele 12 veacuri, pentru că înainte de veacul al XIII, dacă erau unele chestiuni dogmatice între teologii din Răsărit și Apus în defavorul teologilor Greci, nu există o ruptură sau desbinare completă între cele două Biserici, pentru că asupra acelor chestiuni nu exista o definiție explicită.

Însă Papa în fața Tradiției dogmatice a Bisericii este Apărătorul, Tâlcuitorul și Învățătorul ei. *E apărător* împotriva atacurilor ereticilor renovatori, cari în fiecare veac s'au atins de Tradiția dogmatică a Bisericii catolice; *e tâlcuitor*, când s'au născut îndoeli despre valoarea dogmatică a Tradiției catolice; în urmă *e învățător*, care tâlcuind adevăratul înțeles al Tradiției Catolice, determină marginile, hotarele. Iată pentru ce Papii au fost totdeauna promovătorii și protectorii Unirii celor două Biserici, pentru că din Unirea celor două Biserici tot mai splendid se arată unitatea dogmatică a bisericii catolice cuprinsă în tradițiunea celor două biserici.

Dacă sfântul Leon IX Papa excomunică prin Legații săi pe cerbicosul Mihail Cerulariu, Patriarhul din Constantinopol, aceasta o face ca să mențină tare unirea celor 2 Biserici, și de aceea excomunicația aceasta a fost personală, și nu pentru biserica grecească, care persistă în Unire cu biserica latină. Dacă Urban al II-lea și urmașii lui au promovat și încurajat expedițiile Cruciate pentru a scăpa Locurile sfinte și pe Creștinii din Răsărit de tirănia musulmană, au făcut'o ca să unească

din nou ori ca să re'noiască Unirea celor două Biserici. Dacă pentru a prevedea numeroasele și împoporatele colonii Latine stabilite în diferite regiuni ale Orientului, cucerite de Cruciați ori de Suverani din Europa, cari au ridicat diferite State și au stabilit Stațiuni militare și comerciale, Papii au întemeiat Patriarhate, Arhiepiscopate și Episcopate latine, cu propriu cler de mir și de călugări, aceasta au făcut'o fără prejudecarea Patriarhatelor, Arhiepiscopatelor, Episcopatelor și Clerului de rit oriental, și pentru ca prin contactul celor două Ierarhii de ambele rituri în aceeaș regiune să strălucească tot mai tare Unirea celor două Biserici... Inocențiu III, care lucră pentru reunirea Bisericii Grecești cu mare ardoare, își văzu nimicimă opera sa, prin cucerirea Constantinopolului făcută de Cruciații conduși de bătrânul Dandolo și de Principele Bonifațiu.

Măhnit pentru aceasta, îi excomunică, și apoi dacă-i desleagă de sub escomunicare, a făcut'o în vederea ca să aibă la Constantinopol o bază pentru a tracta reunirea celor două Biserici... Și de fapt tratativele s'au și început cu zor între trimișii Papei și Patriarhii Grecești, cari aveau reședință în Nicea, cu Împăratul grec. Dar din nefericire, pentru opozițiile politice ale Grecilor și ale Latinilor cu privire la posesiunea Constantinopolului, nu avură nici un rezultat.

Însă Mihail Paleologul, recucerind Constantinopolul dela Latini, pricepù, că pentru a face să înceteze ori ce speranță a re'ntoarcerii imperiului din Orient, cel mai bun și mai potrivit mijloc spre acest scop eră împăcarea celor două Biserici, ceace întâmpina mari greutăți și împotriviri în ambe părțile. Între Greci erau Foțianii înverșunați și neîmpăcați vrăjmași în privința ori cărei împăcări cu biserica Romană, iar de altă parte era partidul Anjouin, puternic în Franța și în Italia, care prin restabilirea unirei celor două Biserici vedea dispărând ori ce speranță de a recuceri tronul Balduinilor, la care di-

nastia anjoună se credea moștenitoare legitimă. Acest partid făuria fel de fel de piedeci pentru unirea celor două Biserici. Dar fericitul Gregoriu al X-lea care cunoștea bine lucrurile din Orient, fiindcă luase parte la Cruciata de pe acel timp, învinse toate piedecile, punându-se de acord cu împăratul Mihail Paleologul, pentru înnoirea Unirii celor două Biserici. Împăratul Paleolog trimise la Conciliul al doilea din Lion, convocat de Fer. Gregoriu al X-lea o legățiune compusă din Episcopi și mari Demnitari ai Imperiului, cari în mod solemn în numele Bisericii și a Imperiului primiră profesiunea s'au mărturisirea de credință catolică, și prin aceasta se restabilă Unirea celor două Biserici. Murind după aceea la câțeva vreme fericitul Gregoriu al X-lea, îi urmă un alt Sfânt Pontifex fericitul Inocențiu al V, care continuă a sprijini executarea Unirii cimentate la Lion.

Dar Foțianii, cu toată energia Patriarhului *Ioan Vecco* și a clerului ce-i era aderent, cari susțineau sfânta Unire, au învins fiind favorizați de Manuilă fiul Împăratului Mihail Paleologul, și sfânta Unire s'a desfăcut și rupt din nou. Aceasta a fost un adevărat triumf în Occident pentru adversarii politici ai Imperiului Bizantin. Într'aceea Turcii înaintau tot mai tare amenințând Creștinismul nu numai în Orient ci și în Occident. Papii, sentinelele treze ale misticei Cetățui a Sionului, vedeau bine că fără unirea forțelor creștine din Răsărit și Apus, Izlamul ar fi înaintat biruitor preste tot, amenințând din nou Italia, și însași Roma. Și acest pericol, era tot mai evident nu numai pentru desbinările politice ale Statelor creștine în Apus, ci și pentru diviziunile existente între diversele State din Răsărit.

În imperiul Bizantin după moartea lui Mihail Paleologul răscoalele urmau una după alta, pentru a dobândi sceptrul imperial, ori pentru a împărți Imperiul în state independente. Statele latine, cari își câștigaseră posesiuni în

dauna imperiului bizantin, se împotriveau unul în contra altuia:

Venețianii în contra Genovezilor, Catalanii și Aragonezii în contra Anjounilor, teritoriilor din Peloponez, a Greciei și insulelor sale, a Macedoniei, a Epirului și Albaniei. Se părea că nimicirea sfintei Uniri la Constantinopol ar fi adus confuzie în Orient între Greci și Latini și orbire între cei ce se luptau între olaltă de a nu vedea că desbinările lor favorizau înaintarea triumfală a armelor turcești. De fapt Turcii putură trece din Azia în Europa, înaintară în Tracia și Macedonia înstăpânindu-se la Tesalonic și de acolo năvăliră asupra Bulgarilor, Sârbilor, până în Ungaria.

În mijlocul acestei mari confuziuni din veacul al XVI și XV un glas senin duios și amabil răsuna în Răsărit și în Apus, era glasul Papei îndreptat către creștini: *Uniți-vă*, dar pentru a vă uni trebuie să desăvârșiți Unirea celor două Biserici, ca să se formeze din Creștinism o singură și puternică falangă în contra inamicului comun.

Acest glas de pace și de unire ce răsuna prin Răsărit și Apus primit de Foțiani cu dispreț, iar de politicienii latini cu neîncredere în sfârșit a fost ascultat, și Unirea celor două biserici s'a făcut în Conciliul ecumenic din Florența, în care Episcopii Grecești, cu reprezentanții celor patru Patriarhate și în prezența Împăratului Ioan Paleologul au primit decretul Unirii încheiat cu Episcopii latini și publicat cu autoritatea supremă a Papei Eugeniu al IV.

Se părea că o noauă eră de pace religioasă se deschise, Creștinismul întreg din Răsărit și din Apus după patru veacuri de sfezi, certuri, se unește într'o singură legătură, sub cărmuirea și diriguirea autoritativă a urmașului sfântului Petru. Erezia, care era un preludiu al Protestantismului în Bohemia, și schisma anti-papală, care amenința să se ridice în Basilea, erau zdrobite, pentru că nime nu se putea îndoi decât orbii voluntari despre ecumenicitatea Sinodului din Florența, în care se reu-

niră Bisericile din Răsărit și din Apus, ca și în primele opt Sinoade generale. Definiția despre primatul Papei, care de o parte combătea apucăturile canoniștilor apuseni, cari sub pretextul reformei *in capite et membris*, micșorau extensiunea autorității, declara pe Papa *din drept dumnezeesc* de cap al tuturor Bisericilor din Orient și Occident, și în Papa, ca Părinte și Indreptător al Bisericii Universale, întreg Creștinismul eră reunit și compact.

Dar există un înverșunat inamic al Creștinismului, care stăpâna în mare parte pe creștinii din Răsărit și amenința de a se înstăpâni în timp potrivit în Constantinopol, al cărui imperiu eră redus la un teritor foarte restrâns. Eră Mohamedanismul Turcilor, cari în Sultanii lor, dacă de o parte arătau valoare militară și sălbătăcie sectară, de altă parte se folosiau de astuție politică, pentru a împărți puterile Statelor creștine. După Conciliul din Florența, se speră în Orient și în Occident, că glasul Papei va reuni toate forțele creștine ale statelor din Răsărit și din Apus pentruca să sdrobească puterea mohamedană. Zdrobirea, ori cel puțin slăbirea puterii mahomedane ar fi săvârșit: 1) Consolidarea Unirii celor două Biserici, și 2) mântuirea Occidentului de amenințarea invaziei mahomedane.

Pentru obținerea acestor efecte eră necesar înainte de toate a mântui Constantinopolul de căderea sub stăpânirea turcească. Papa și-a împlinit datorința imperioasă în aceasta privință, Eugeniu al IV și Nicolae al V urmașul său, au pus în mișcare totul, ca să îndemne statele creștine să-și concentreze propriile forțe de pe uscat și de pe mare, spre a împiedeca înaintarea Turcilor. Dacă glasul Papei ar fi fost bine înțeles și bine primit, cu două armate bine combinate pe uscat și pe mare, Turcii ar fi fost respinși în lăuntru, cel puțin în Azia.

Dar puterile apusene, ori au operat prea izolat împotriva Turcilor, ori stă-

tură neactive în fața Semilunei, războindu-se împrumutat pentru chestiuni teritoriale, atât în Orient, unde aveau posesiuni, cât și în Occident pentru ambițiile de mărire teritoriale și influențe politice. Și așa cuvântul Papei ori nu fû ascultat, ori fû ascultat tare slab și întrerupt, și Constantinopolul căzu...

(Va urma).

Bibliografie.

N. Ghiulea: *Școala Poporului* (probleme sociale) Biblioteca „Semănătorul“ Nr. 155. Prețul Lei 5.

Un studiu sintetic despre învățământul primar, despre nvățământul de întregire și desăvârșire, publică dl. profesor universitar *N. Ghiulea* în modesta critică din Biblioteca „Semănătorul“. E un studiu care ar trebui răspândit în zeci de mii de exemplare atât în orașe, cât și la sate.

Apel!

Intrucât sărbătorile Nașterii, Tăierii împrejur și Botezul Dlui au fost bune ocaziuni pentru vinderea broșurei „Calauzul Creștinului“ cu inzistința sunt rugați toți aceia cărora li s-a trimis aceasta broșură, ca până în *15 Ian. 1927* să trimită necondiționat sau costul lor sau broșurile nevândute la adresa autorului,

Iacob Marga.

IN LIBRĂRIA DIECEZANĂ

avem tot felul de cărți bisericești și literare. În special atragem atențiunea preoțimii asupra *Evanghellei* ed. II. Blaj, care se află compactată în piele veritabilă întreagă și cu ornament de aur.

Se află *Evangellia*, *Apostol* și *Mineiu*. Compactate în piele veritabilă.

Pentru partea neoficială răspunde: **Iosif Sângeorgean**.